

AGESA HOTEL®

El Kitabı

TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM PROGRAMI
İKİNCİ AŞAMA

BÖLÜM A ETKİLİ BİR SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİN GÖSTERİLMESİ

A1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİM SİSTEMİ

Göstergeler

- A. Sürdürülebilirlik Yönetim (SY) Sistemi açıkça belgelenmiştir.
- B. SY Sistemi çevresel, sosyal, kültürel, ekonomik, kalite, insan hakları, sağlık ve güvenlik konularını kapsamaktadır.
- C. SY Sistemi, risk ve kriz yönetiminin değerlendirilmesini içerir.
- D. Yazılı kanıtlar SY sisteminin uygulanmasını göstermektedir.
- E. SY sistemi, sürdürülebilirlik performansında sürekli iyileştirmenin izlenmesi için bir süreç içermektedir.

İşletmemiz daha çok "performansa ve uygulamaya" dayalı SYS'lere sahiptir.

SYS, riskleri belirlemek, risklerle ilişkili yönetim ilkelerinin ana hatlarını ortaya koymak, risklerin yönetimini izlemek ve bu konulardaki performansı belgelemek için kullanılır. SYS oluşturulmadan önce işletmemizde risk analizi yapılarak risk yönetim planları belirlendi. İşletmemiz büyüklüğüne, risk durumlarına, coğrafi konumuna ve diğer özelliklerine uygun şekilde kendi SYS'lerini oluşturdu. Yazılı hale getirilen SYS metni, hem çalışanlar hem de ziyaretçiler dahil tüm paydaşlarca açık ve kolay erişilebilecek bir ortamda paylaşıldı.

SYS ders notları hazırlanarak işletmenin tüm çalışanlarının SYS ile ilgili eğitimleri yapıldı bu konuda bilgilerinin olması sağlandı. Çalışanların SYS ile ilgili rol ve sorumluluklarını bilmesi ve bu konuda otel yönetimi tarafından yönlendirilmeleri sağlanmaktadır. İşletme yöneticileri, SYS'de belirledikleri ilke ve yönetim prensiplerine uymakta ve çalışanları da bu yönde yönlendirdiklerini ortaya koymaktadırlar. SYS, çalışanlar, ziyaretçiler, tedarikçiler ve diğer paydaşların verdikleri geri bildirim ve yaptıkları yorumlarla güncellenmekte ve bu sayede "sürekli iyileştirme"yi (PUKÖ'yü) sağlayacak şekilde düzenlenmektedir.

SYS sürekli olarak daha iyisini yapma sürecidir. Özetle SYS, planla-uygula-kontrol et ve önlem al (PUKÖ) döngüsünün uygulanmasını gerektirmekte olup, PUKÖ uygulamaları etkin şekilde yürütülmektedir.

İşletme, büyüklüğüne ve kapsamına uygun, çevresel, sosyal, kültürel, ekonomik, kalite, insan hakları, sağlık, güvenlik, risk ve kriz yönetimi konularını ele alan ve sürekli iyileştirmeyi yönlendiren uzun vadeli bir sürdürülebilirlik yönetim sistemi uygulamaktadır.

A2. YASAL UYUM

İşletme, güvenlik, işgücü ve çevresel konular da dâhil olmak üzere yürürlükteki tüm yerel/bölgesel, ulusal ve uluslararası mevzuat ve düzenlemelere uygundur.

İşletme, yürürlükteki tüm yasalar, ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer düzenlemelere uymaktadır. İşletme yöneticileri tabi oldukları temel yasalar konusunda bilgi sahibidirler. İşletme yöneticileri, ilgili tüm düzenlemelere uyduklarını ve bu yasaları bildiklerini denetim sırasında aşağıdaki belgelerle göstermektedirler.

İlgili belgeler:

- *Uyum sağlanması gereken mevzuat ve düzenlemelerin listesi,*
- *Mevzuat ve yasal düzenlemelere uyum sağlandığına ilişkin çeşitli belgeler (sertifikalar, ruhsat ve izinler, lisanslar, eğitim ve seminer katılım belgeleri vb.),*
- *İş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uyuma dair belgeler.*
- *Çalışanlara ilişkin son aya ait SGK bilgileri.*

- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı, basit konaklama turizm işletmesi belgesi.
- Güncel mevzuatın izlendiğine ve gözden geçirildiğine ilişkin göstergeler.
- Sıfır Atık Belgesi
- Atıkların teslim edildiğine dair evrak: Tehlikeli atık, pil, atık yağ, kâğıt, cam plastik vb. Var ise Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden atık gönderim UATF'leri (Ulusal Atık Taşıma Fişi)
- İSG Sözleşmesi var olup olmadığının kontrolü
- İlk yardım belgesi
- İtfaiye raporu

Diğer destekleyici belgeler:

- İşletmenin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği ve gönüllü olarak uyum sağladığı kriter, düzenleme, ilke ve standartların listesi.
- Ücret, yangın, gıda, sağlık, ulaşım, katı atık, vergi levhaları, malzeme güvenlik bilgi formları (MSDS), hijyen standartlarına uyum belgeleri

A3. RAPORLAMA VE İLETİŞİM

İşletme, sürdürülebilirlik politikasını, eylemlerini ve performansını müşteriler de dâhil olmak üzere paydaşlara iletir ve desteklerini almaya çalışır.

İşletme, sürdürülebilirlik politikalarını 1 yıllık dönemler için değerlendirir ve bu değerlendirmeyi yazılı rapor haline getirir. Bu raporda işletmenin sürdürülebilirlik politikası, sürdürülebilirlik hedefleri ve bu hedeflere ulaşılıp ulaşılamadığına dair analiz yer almaktadır.

Bununla birlikte raporda misafirlerin, personelin ve diğer paydaşların sürdürülebilirlik politikalarına katkı yapmalarına yönelik çağrı da bulunmaktadır. Bu katkıyı internet ortamındaki otel sayfasında oluşturulan linklerden yapacaklardır.

Hazırlanan rapor işletme personeli, otel misafirleri ve diğer paydaşlar ile paylaşılmaktadır.

İşletmenin süreç ve ürünleri ile reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde dijital imkanlardan (internet üzerinden) faydalanması sağlanmaktadır. Mevcut ve gelecekteki sürdürülebilirlik sorunlarını çözerken verimliliği ve misafir memnuniyetini artırmak üzere işletmenin tüm alanlarında, prosedürlerinde, ürünlerinde ve fiziki ortamlarında daha az enerji tüketen yeni teknolojilerin benimsenmesi ve uygulanması önem arz etmektedir.

İlgili belgeler:

- Tesisin sürdürülebilirlik politika ve eylemlerini paydaşlara duyurması
- Tesisin sürdürülebilirlik performansına ilişkin raporu paydaşlara iletmesi/duyurması
- Personel, tedarikçi ve müşteri ile sürdürülebilirlik politikalarının ve hedeflerin paylaşımına yönelik kayıt ve kanıtlar

A4. PERSONEL KATILIMI

Personel, sürdürülebilirlik yönetim sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması ile ilgilenmekte, sistemin sunumundaki rolleri ve sorumlulukları hakkında periyodik rehberlik ve eğitim almaktadır.

İşletmenin sürdürülebilirlik politikasının oluşturulma, yürütülme ve güncelleme süreçlerinde personelin katkısı alınmakta ve katılımı sağlanmaktadır. Personel, sürece nasıl ve ne ölçüde katkı vereceği konusunda bilgilendirilmiş ve eğitilmiş olup sürdürülebilirlikle ilgili görev ve sorumluluklarını bilmektedir.

Eğitim yetkili kuruluşlarca ve hizmet içi eğitim şeklinde düzenlenmektedir. Hizmet içi eğitimlerde, eğiticinin gerekli yetkinliklere sahip olmasına dikkat edilmektedir. İşletme gerektiğinde sürdürülebilirlik konusunda personele verilen eğitimleri **AGESA HOTEL® EĞİTİM KATILIM FORMU** belgeleriyle sunmaktadır.

A5. MÜŞTERİ DENEYİMİ

Sürdürülebilirlik unsurları da dâhil olmak üzere müşteri memnuniyeti izlenir ve düzeltici önlemler alınır. İşletme müşterilerin memnuniyetini düzenli ve sistemli şekilde izler.

Müşteri deneyiminin izlenmesine yönelik bu süreç, çevre, kültür, sosyal ve ekonomik katkılar gibi sürdürülebilirlik unsurlarını da içermektedir. Müşteri memnuniyeti, **Agesa Hotel** web sayfasından web tabanlı müşteri deneyimi izleme sistemindeki **Agesa Hotel Misafir Memnuniyet Anketi** ile izlenmektedir; müşterilerden gelen geri bildirimlere yönelik alınan önlemler ve düzeltici faaliyetler kaydedilmekte ve gerekmesi durumunda bunların kayıtları kanıt olarak sunulmaktadır.

Sürdürülebilirlik unsurları da dâhil olmak üzere müşteri memnuniyeti izlenir ve düzeltici önlemler alınır.

A7.3. SÜRDÜRÜLEBİLİR UYGULAMALAR VE MATERYALLER

... Yerel/bölgesel olarak uygun, sürdürülebilir uygulamalar ve materyallerin kullanımı.

Göstergeler

- İşletmenin içinde yer aldığı yerel/bölgeden (Balıkesir ili Gönen ilçesi ve civarından) temin edilen malzemeler, uygulamalar ve el sanatları, elverişli ve uygun olan yerlerde, binalarda ve tasarımlarda kullanılmıştır.
- Sürdürülebilir kaynaklardan elde edilen doğal ve endemik bitkiler, egzotik ve istilacı türlerden kaçınılarak, peyzaj ve dekorasyonda kullanılmıştır.
- Bitkiler, kuraklığa dayanıklı bitkiler gibi güçlü veya olası koşulları tolere edebilme yetenekleri nedeniyle seçilmiştir.
- Binalarda sürdürülebilir tasarım, malzeme ve inşaat uygulamaları mümkün olan en uygun sertifikaya göre tercih edilmiştir.
- İnşaatlardan kaynaklanan atıklar çevresel açıdan sağlıklı bir şekilde ayrıştırılır ve bertaraf edilir.

Uygulama:

İşletme içinde yer aldığı (Balıkesir ili Gönen ilçesi ve civarı) bölgeye uygun, yerelden temin edilebilecek yapı malzemelerini kullanmaktadır. İnşaat veya yenileme faaliyetlerinde doğal ve kültürel yapıya uygun yöntem, teknik ve araçlar kullanılmaktadır. Geleneksel yapı ve mimarinin olmaması durumunda inşaat, tasarım ve geliştirme süreçlerinde yerel malzeme veya teknikler yerine sürdürülebilirlik sertifikalı malzemelerden ve tedarikçilerden faydalanılmaktadır. İşletme bundan sonraki tadilat, onarım ve genişletme faaliyetlerinde yerel materyal ve ürünler ile sürdürülebilir materyalleri kullanmayı planlayarak bu planını tedarikçilerine ilan edecektir,

İlgili belgeler:

- Yerel, geleneksel ve sürdürülebilir malzemelerin inşaat, peyzaj ve tasarımda kullanıldığının gösterilmesi*
- Planlanan yenileme faaliyetlerinde yerel, geleneksel ve sürdürülebilirlik belgeli malzemelerin kullanılacağına satın alma politikası*

A7.4. HERKES İÇİN ERİŞİM

Gerektiğinde özel ihtiyaçları olan kişilere erişim ve bilgi sağlamak.

Göstergeler

- Alanlara, binalara ve faaliyetlere, operasyonun niteliğine uygun olarak, fiziksel engelli ve diğer özel ihtiyaçları olan kişiler tarafından erişilebilir şekilde uygulamalar (rampalar, asansör, vb) mevcuttur.
- Erişilebilirlik düzeyi hakkında açık ve doğru bilgiler verilmektedir.
- Erişilebilirlik, ilgili proje müellifi mimarımız tarafından tasarlanmış olup inşaat aşamasında uygulamaları kontrol edilmiştir.

Uygulama:

İşletmemiz, fiziksel koşullarının elverdiği oranda, tesisleri engelsiz erişime uygun haldedir. Tesisin erişilebilirlik düzeyi hakkında, örneğin internet sitesi ve rezervasyon platformlarında, resepsiyonda, doğru ve açık bilgilendirme yapılmaktadır. Tesisin dikey dolaşımı için uygun asansör bulunmaktadır. Asansörde acil durum alarmı sesli ve görsel olup kritere uyum sağlanmaktadır.

BÖLÜM B YEREL TOPLUMUN SOSYAL VE EKONOMİK FAYDALARININ EN ÜST DÜZEYE ÇIKARILMASI VE OLUMSUZ ETKİLERİN EN AZA İNDİRİLMESİ**B1 YEREL HALKIN/BÖLGE HALKININ DESTEKLENMESİ**

İşletme, yerel/bölge altyapısı ve sosyal halk gelişimi için girişimleri aktif olarak desteklemektedir. Girişimlere örnek olarak eğitim, öğretim, sağlık ve sanitasyon ve iklim değişikliğinin etkilerini ele alan projelerden yararlanılmaktadır.

Göstergeler

- A. İşletme, destek için ihtiyaç ve fırsatları belirleme ve potansiyel faydalarını/etkilerini değerlendirme konusunda yerel/bölge halkıyla ilişki içindedir.
- B. Yerel halkın/bölge halkının programlarına yapılan katkıların seviyesi ve niteliği konularında Kaymakamlık ve Muhtarlık ile iletişim kurulmaktadır.
- C. Yerel halka sunulan turizm olanaklarına ve hizmetlerine erişim imkânı sunulmaktadır.

B2 YEREL/BÖLGESEL İSTİHDAM

Yerel /Bölge sakinlerine, yönetim pozisyonları da dâhil olmak üzere, istihdam ve ilerleme için eşit fırsatlar sunulmaktadır.

Göstergeler

- A. İşletmenin içinde yer aldığı yerel/bölgede ikamet eden kişilerin toplam istihdam oranı %100 mertebesindedir.
- B. Yerel/Bölgede ikamet eden kişilerin yönetim pozisyonlarındaki istihdam oranı ölçülmekte ve yönetilmektedir.
- C. Yerel/Bölge sakinlerine istihdam olanaklarını artırmak için eğitim verilmektedir

Uygulama:

İşletme, yaptığı "yerel halk" tanımına uygun şekilde, istihdamda yerel halka öncelik vermektedir, istihdam edilecek kişileri destinasyondan seçmektedir. İşletme yönetim pozisyonlarında da aile fertlerine ve bölge halkına öncelik vermektedir.

İşletmenin istihdam ettiği ve destinasyonda ikamet eden personelin oranı izlenmekte olup, ihtiyaç olması halinde, yerelden istihdam sağlayabilmek amacıyla yerel halka yönelik eğitim ve staj imkânları sağlanmaktadır.

İlgili belgeler:

- *İlan edilmiş yerel istihdamı da içeren bir personel politikası*
- *İşletme çalışanlarının SGK kaydı*
- *Çalışanlar arasında bölgede ikamet edenlerin oranı*
- *İşletmede (varsa) yönetim kademesinde çalışanlardan bölgede ikamet edenlerinin oranı*

B3 YEREL/BÖLGESEL SATIN ALMA

İşletme mal ve hizmet satın alırken ve sunarken mevcut ve yeterli kalitede yerel/bölgesel tedarikçilere ve adil ticaret tedarikçilerine öncelik vermektedir.

Göstergeler

- A. İşletme, mal ve hizmet tedarik kaynaklarını düzenli olarak denetler.

B. Yerel/Bölge halkına ait olan ve yerel/bölge halkı tarafından işletilen işletmelerden satın alınan mal ve hizmetlerin oranı ölçülür ve yönetilir.

C. Yerel/Bölge halkına ait olmamakla veya yerel/bölge halkınca işletilmemekle beraber "adil ticaret" tanımına uyan tedarikçilerin oranı ölçülür ve yönetilir.

Uygulama:

İşletme mal ve hizmet satın alırken, yaptığı "yerel" tanımına uygun, içinde yer aldığı bölgedeki tedarikçileri tercih etmektedir ve bu tercihi satın alma politika ve prosedürlerinin bir parçası haline getirmiştir. İşletmenin çevresinde veya bulunduğu bölgede yeterli kalitede ürün veya hizmet bulunmuyorsa işletme özellikle tarım ürünlerinde "adil ticaret" uygulamalarını benimseyen tedarikçileri tercih etmektedir.

İlgili belgeler:

- *Yerel ve/veya adil ticarete öncelik verildiğine dair satın alma politikası*
- *Yerelden ve/veya adil ticaret ile temin edilen ürünlerin oranını gösteren kanıt ve kayıtlar, faturalar ve diğer belgeler*
- *Tedarikçi seçim ve değerlendirme kriterleri*
- *Mal kabul tesellüm tutanakları*
- *Onaylı tedarikçi listesi*

B6 FIRSAT EŞİTLİĞİ

İşletme, ayrımcılık yapılmaksızın yönetim pozisyonları da dâhil olmak üzere istihdam olanakları sunmaktadır.

Uygulama:

İşletme, istihdamda ve yönetim kademelerine terfide çalışanlarına herhangi bir şekilde ayrımcılık yapmamakta, herkese eşit fırsat vermektedir. Bu amaçla işletme belirlediği kriterlere uygun şekilde hem terfide hem de istihdamda kişilerde fırsat eşitliğine yer vermektedir.

- *İlan edilmiş fırsat eşitliğini içeren ve ayrımcılığa karşı bir personel politikası*
- *Yaş, cinsiyet, özel gereksinim durumu vb. durumlara göre istihdam kayıtları*
- *Varsa özel gereksinimi olan personel istihdamına yönelik SGK kayıtları*

B7. İYİ-SAYGIN ÇALIŞMA

Çalışma haklarına saygı duyulur, güvenli ve emniyetli bir çalışma ortamı sağlanır ve çalışanlara en az asgari ücreti ödenir. Çalışanlara düzenli eğitim, deneyim ve ilerleme fırsatları sunulur.

Göstergeler

A. İşletme, uluslararası çalışma standartları ve düzenlemeleri hakkında farkındalık ve uyum gösterir.

B. Ücret seviyeleri, asgari ücrete ilişkin ulusal normlara göre düzenli olarak izlenmekte ve gözden geçirilmektedir.

C. Tüm personel için alınan eğitimin seviyesini ve sıklığını gösteren eğitim kayıtları tutulur.

D. Çalışanların sözleşmeleri sağlık ve sosyal güvenliğe destek vermektedir.

E. Tesis bünyesindeki tüm çalışanlar için su, sanitasyon ve hijyen imkânları sağlanmaktadır.

F. Çalışan memnuniyeti izlenir.

G. Çalışan şikâyet mekanizması mevcuttur.

Uygulama:

İşletme çalışanlarına en az asgari ücret ödemeli ve yasalarda belirtilen haklarını çalışanlara sağlamaktadır. Temel ihtiyaçlar olan, su, temizlik ve hijyen imkânları çalışanlara sağlanmaktadır. İşletme ayrıca çalışanlarına düzenli eğitimler vererek onlara kendilerini geliştirme ve ilerleme fırsatları sunmaktadır. Çalışan memnuniyeti düzenli olarak izlenmekte, çalışanların şikayetlerini anonim şekilde yöneticilerine bildirebilecekleri bir sistem kurulmaktadır.

Çalışanların kişisel ve mesleki gelişimlerini sağlayıcı işbaşı eğitim ağırlıklı eğitim programları uygulanmaktadır. Çalışan sağlığı ile ilgili gerekli tüm yasal düzenleme ve uygulamalara eksiksiz şekilde uyulmakta olup, işletmenin çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya kalmamaları açısından önem verilmektedir.

İlgili belgeler:

- İlan edilmiş saygın çalışma koşullarını ve ortamını içeren bir personel politikası
- İşletmenin yapmış olduğu iş sözleşmeleri ve bordrolar
- İşletmede kariyer gelişimine yönelik hizmet içi eğitim ve/veya dışarıdan temin edilen eğitimler
- İSG Sözleşmesi
- Çalışanlara sunulan fiziksel çalışma koşulları ve olanaklar (dinlenme alanları, yemek hizmeti, duş ve tuvalet imkânları)
- Çalışan memnuniyeti izleme sistemi
- Çalışan şikâyet mekanizması ve bu mekanizmaya yönelik açık bilgilendirme/eğitimler

B9. YEREL/BÖLGESEL GEÇİM KAYNAKLARI

İşletmenin faaliyetleri, arazi ve su kaynakları kullanımı, geçiş hakkı, ulaşım ve barınma dâhil geçim kaynaklarına yerel erişimi olumsuz etkilemez.

Göstergeler

A. İşletmenin büyüme, yatırım, geliştirme ve operasyonlarla ilgili kararlarda geçim kaynaklarına yerel/bölgesel erişim dikkate alınır.

Uygulama:

İşletme bölge halkının arazi ve su kullanımına engel olmamaktadır. İşletme ayrıca yerel geçim kaynakları, geçiş ve erişim hakları, barınma gibi temel ihtiyaçların karşılanmasına engel olmamaktadır.

İşletme faaliyetlerini gerçekleştirirken, yeni projelerinde veya tadilat ve yenileme/onarım çalışmaları sırasında veya bu çalışmalar neticesinde, yerel halkın ekonomik faaliyetlerini engellemeye özen göstermektedir İşletme geçim kaynaklarına erişimde çeşitli engellemeler ve erişim kısıtlamalarına şimdye kadar neden olmamıştır, bu konuda yerel halktan talep gelirse bunlar dikkate alınarak bu engellerin kaldırılmasına yönelik düzeltici işlemler yapılacak veya yerel halka (Balıkesir ili Gönen ilçesi ve civarından) makul alternatifler sunulacaktır.

İlgili belgeler:

- yerel halkın işletmeye bu tür şikayetlerini iletebileceği kanalların varlığı (Herkesin erişimine açık otelin iletişim bilgileri, mail adresi konumu, telefonuna ulaşımın mümkün olması)

BÖLÜM C KÜLTÜREL MİRASIN FAYDALARININ EN ÜST DÜZEYE ÇIKARILMASI VE OLUMSUZ ETKİLERİNİN EN AZA İNDİRİLMESİ**C2. KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI**

İşletme, tarihi, arkeolojik, kültürel ve manevi öneme sahip yerel/bölgesel mülklerin, alanların ve geleneklerin korunmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunur ve yerel/bölge halkının bunlara erişimini engellemez.

Göstergeler

A. Mekanlara yerel/bölge halkının erişimi için imkân sağlanır.

Uygulama:

İşletme, içinde faaliyette bulunduğu destinasyondaki somut ve somut olmayan kültürel miras öncelikli olmak üzere yerel kültürel mirasın korunması, geliştirilmesi veya tanıtımına katkı yapar. İşletme ayrıca, kültürel alanlara, tarihi eserlere, arkeolojik alanlara ve mekanlara yerel halkın erişimini kısıtlayamaz.

İlgili belgeler:

- Kültürel ve arkeolojik alanların web sitesinde önerilmesi

BÖLÜM D ÇEVREYE OLAN FAYDALARIN EN ÜST DÜZEYE ÇIKARILMASI VE OLUMSUZ ETKİLERİN EN AZA İNDİRİLMESİ

D1. KAYNAKLARI KORUMA

D1.1. ÇEVREYE DUYARLI SATIN ALMA

Satın alma politikaları, mallar, yiyecek, içecek, inşaat malzemeleri ve sarf malzemeleri dâhil olmak üzere çevresel açıdan sürdürülebilir tedarikçiler ve ürünlere öncelik verir.

Göstergeler

A. Belgelenmiş çevresel satın alma politikası mevcuttur.

B. Sertifikalı ürünlerin ve tedarikçilerin mevcut olmadığı yerlerde, büyüme veya üretimin kökeni ve yöntemleri dikkate alınır.

C. Tehdit altındaki türler kullanılmaz veya satılmaz.

Uygulama:

İşletme çevreye duyarlı satın almayı da içeren yazılı bir "satın alma politikasına" sahiptir. İşletme bu politikayı personeli, müşterileri ve tedarikçileri ile paylaşır. Politika işletmenin ortakları tarafından onaylanmıştır. Satın alma politikası, satın alınan her türlü ürünü, inşaat malzemelerini, temizlik malzemelerini ve sarf malzemelerini içermektedir.

İşletme, tüketilmesi veya kullanılması doğaya ve çevreye zarar verebilecek ürün ve mallara karşı duyarlıdır. Örneğin ormanların azalmasını önlemek için ağaç ve ormanlardan üretilen kâğıt ve ahşap ürünleri satın almak yerine geri dönüşümlü ve eko etiketli ürünleri seçtiğini uygulamada gösterecektir.

Bitkisel ürünler ve hayvansal ürünler ile su ürünlerinin tedarik ve tüketiminde türlerin neslini tehlikeye atacak uygulamalardan kaçınılmakta ve bu durum satın alma politikasında ifade edilmektedir.

İşletme satın alma politika belgesinde çevre sertifikalı ürünlerden ve tedarikçilerden ve ayrıca yerel üreticilerden satın alma yönündeki tercihini açıkça belirtmektedir. Özellikle balık ve tarım ürünleri başta olmak üzere tüm gıda ürünlerinde tercihen çevre sertifikası aranacaktır. Çevre sertifikası bulunmuyor ise işletmemiz gıda ürünü tedarikinde "iyi tarım" uygulamalarını, sorumlu balıkçılık ilkelerini dikkate alacaktır. Avlanmaları tamamen yasak olan balıkların, boyutlarına göre küçüklerinin avlanmasının yasak olduğu balık türlerinin ve yasaklanmış yöntemlerle (trol, gırgır vb.) yakalanan balıkların satın alınmamasına özen gösterilecektir.

Su tasarrufu

Su BASKİ'den şehir şebeke suyu olarak temin edilmektedir; su genel tüketimi en aza indirmek için adımlar atılmaktadır. Su temini sürdürülebilirdir ve çevresel akışları olumsuz etkilemez.

Atık su

Atık su yerel/bölge halkına veya çevreye olumsuz bir etkisi olmaksızın belediye kanalizasyon sistemine kapalı devre bırakılmaktadır.

Katı atık

Gıda atığı da dahil olmak üzere atık ölçülür, atığı azaltma, azaltmanın mümkün olmadığı durumlarda yeniden kullanma veya geri dönüştürme mekanizmaları mevcuttur. Herhangi bir atık bertarafının yerel/bölgedeki nüfus veya çevre üzerinde olumsuz bir etkisi yoktur.

Sıfır Atık Belgesi:

Sıfır atık yönetim sisteminden sorumlu ekipte asil kişi Bahar Soydan ve yedek kişi Adem Soydan olarak belirlenmiştir. İlk eğitim sorumlu ekipteki kişilere yapıldı. Ekip üyeleri sürecin takip edilmesi, EÇBS (Entegre Çevre Bilgi Sistemi) üzerinden kayıt yapılması, verilerin girilmesi ve raporlamasında görevlerini üstlenmişlerdir.

Gıda ve gıda ile temas eden ürünler ile ambalajların tedarikinde; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen Çevre Etiketleri, ISO 14001, İyi Tarım Uygulamaları, AB Eco Label, ISO 22000, GMP, BRC, IFS, Organik Tarım, Organik Su Ürünleri Belgesi, Global GAP, FSC, MSC, Fair Trade gibi ürün ve süreç odaklı uluslararası geçerli sertifikaların mevcudiyeti tercih sebebi olarak değerlendirilmektedir. Bu tür belgelerle sertifikalandırılmış ürünlerin temin edilmesi halinde, ilgili kanıt belgelerin denetim sırasında sunulması yapılacaktır.

Gıda dışındaki ürünlerin tedarikinde ise ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi belgesi bir seçim kriteri olarak göz önünde bulundurulabilir. Bu ürünler için ISO 27001 (Bilgi Güvenliği) veya ISO 26000 (Sosyal Sorumluluk) gibi standartların varlığı zorunlu olmamakla birlikte, bu tür belgelerin bulunması ek bir uygunluk göstergesi olarak değerlendirilebilir.

İlgili belgeler:

- *İşletme tarafından hazırlanan ve onaylı, yayımlanmış bir satın alma politika belgesi*
- *Sürdürülebilir ürün temin eden tedarikçi listesi*
- *Satın alma kayıtları, çevreye duyarlı ürünlerin oranı (FSC sertifikalı vb.),*
- *Bir önceki denetimden sonra çevreye duyarlı ürün tedarik oranında artışın belgelenmesi*
- *Tedarikçinin ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi veya 50001 Enerji Yönetim Sistemi gibi sertifikalara sahip olduğuna dair örnekler*
- *Üzerinde barkod veya QR kod bulunan ürünün satın alınması*

D1.2. VERİMLİ SATIN ALMA

İşletme, atıkları en aza indirmek için gıda dâhil sarf ve tek kullanımlık malların satın alınmasını dikkatle yönetir.

Göstergeler

- A. Satın alma politikası, yeniden kullanılabilir, iade edilebilir ve geri dönüştürülmüş malları tercih eder.
- B. Sarf malzemeleri ve tek kullanımlık ürünlerin satın alınması ve kullanımı izlenir ve yönetilir.
- C. Toplu olarak satın alınan gereksiz ambalajlardan (özellikle plastikten) kaçınılır.

Uygulama:

İşletme satın alım yaparken atıkları azaltmayı hedeflemektedir. Bunu yapmak için büyük miktarda satın alınan malzemeleri belirleyerek öncelikle ambalajsız ve iade edilebilir ambalajlarla, bunun mümkün olmadığı durumlarda tek ve büyük ambalajlarla satın alım işlemini gerçekleştirmektedir. Satın alım yapılırken yeniden kullanılma özelliği bulunan ürünler, depozitolu ürünler, atık oluşturmayacak ürünler veya organik ürünler tercih edilmektedir. İşletmemiz bardak, çatal, buket malzemeleri gibi tek kullanımlık ürün ve sarf malzemeleri yerine tekrar kullanılabilen, doldurulabilen, eğer hiçbiri mümkün değilse çevreye en az zararlı ve geri dönüştürülebilir ürünlere geçişi zamana yayarak sağlayacaktır.

Odalarda ve diğer mekanlarda bulunan tek kullanımlık pet şişe, karton bardak, paketli ürünler gibi ürünlerin kademeli olarak kaldırılması, kullanılan gıda ürünlerinin ve diğer malzemelerin poşetlenmesi gibi uygulamaların sonlandırılmasına yönelik hedefler belirlenecek ve bu hedeflere uyum süreci izlenerek raporlanacaktır.

İlgili belgeler:

- *İşletme tarafından hazırlanan ve onaylanan satın alma politika belgesi (gıda dâhil verimli satın almayı içermelidir.)*
- *Personelin atık ve geri dönüşüm konusunda eğitilmesi*

D1.3. ENERJİ TASARRUFU

Enerji tüketimi türe göre ölçülür ve toplam tüketimi en aza indirmek için adımlar atılır. İşletme, yenilenebilir enerji kullanımını arttırmak için çaba göstermektedir.

Göstergeler

- A. Kullanılan toplam enerji izlenir ve yönetilir.

- B. Turist/gece başına kullanılan enerji miktarı, her enerji türü için izlenir ve yönetilir.
C. Yenilenebilir kaynaklar tercih edilir ve yenilenebilir enerjinin toplam enerji arzı içindeki payı izlenir ve yönetilir.
D. Enerji kullanımını en aza indirecek ekipman ve uygulamalar kullanılır.
E. Enerji tüketimini azaltma hedefleri mevcuttur.
F. Personel ve misafirlere enerji kullanımını en aza indirme konusunda rehberlik edilir.

Uygulama:

İşletmemiz, kullandığı toplam enerjiyi takip etmekte, ölçmekte ve kaydetmektedir. Kullanılan elektrik enerjisi, jeotermal enerji ayrı ayrı izlenmektedir ve yönetilmektedir.

İşletmemiz kullanılan toplam enerjiyi ölçtüktan sonra, misafir ve geceleme başına kullanılan enerji miktarını hesaplamaktadır. Bunu yapmak için, aylık olarak kullanılan enerji, misafir ve geceleme sayısına bölünür.

İşletmemiz ayrıca enerji kullanımında yenilenebilir enerjiyi tercih ettiğimizi bir politika olarak benimsemekte, enerji tüketimini en aza indirecek önlemleri almakta, enerji tüketimini azaltmak için hedefler belirlemekte ve bu hedeflere uyumu takip edip raporlamaktadır (A3 kriterine uyum için), misafirlere enerji tüketimini azaltabilecek tavsiyeler verilmektedir.

İşletme tüketilen enerjiyi misafir/turist ve geceleme başına ölçer ve çizelgelerine işler. Bunu yaparken tüm dolu odalarda tüketilen elektrik ve jeotermal aylık olarak ölçülerek tüketilen enerji misafir ve geceleme sayısına bölünür. Misafirlerin/turistlerin tükettikleri enerjiyi azaltacak önlemler alınmakta ve bu önlemlerin uygulanması önem arz etmektedir. İşletmenin bu önlemleri aldığına ve uyguladığına dair kanıtlar kriterlere uyum sağlandığına dair kanıtlar arasında sunulmaktadır.

İşletme elektrik enerjisi tüketiminde yenilenebilir kaynaklardan üretilen enerjiyi tercih ettiğini bir politika olarak benimsemiştir. Bunun için mümkün olması halinde sertifikalı olarak yenilenebilir enerji üreten firmalardan elektrik enerjisi temin edilebilir. YEKDEM sistemine kayıtlı tedarikçiler bu amaçla kullanılabilir. İşletme, yenilenebilir kaynaklardan enerji tedarik ediyorsa tedarik ettiği yenilenebilir enerjinin toplam enerji tüketimi içindeki payını izlemelidir. Bu payı artırmaya yönelik hedefler belirlenmesi tavsiye edilmektedir.

Enerji tüketimini en aza indirecek ekipmanların tercih edilmesi önemlidir. Tüm mekanik ve elektrik donanımı ile ürünlerin enerji tasarrufu en yüksek olan ürünlerden tercih edilmesi benimsenmektedir. Fotoselli ve led aydınlatmalar halen kullanılmaktadır., Yeni klima alırken enerji tasarruflu (invertörlü) klima ve ısıtma sistemleri tercih edilmektedir. Binalar jeotermal ısıtma sistemleri kullanılarak ısıtılmaktadır.

İlgili belgeler:

- Enerji tüketiminin izlendiği, kaydedildiği ve tarihlere göre hedeflerin bulunduğu çizelgeler
- Misafirlere yönelik enerji tüketimini azaltıcı önlem ve tavsiyeler
- Enerji tasarruflu ekipmanlar veya bu ekipmanlara yönelik yatırım planları
- Enerji politikası: ölçüm, izleme, azaltma ve yenilenebilir enerji kullanımına yönelik tercihlerin yanında; hedefler, enerji verimliliğine uygun ekipmanların kullanımı,gelecek planlarını içermektedir.

D1.4. SU TASARRUFU

Su riski değerlendirilir, su tüketimi türe göre ölçülür ve genel tüketimi en aza indirmek için adımlar atılır. Su temini sürdürülebilirdir ve çevresel akışları olumsuz etkilemez.

Göstergeler

- A. Su riski değerlendirilmiş ve belgelenmiştir.
B. Su riskinin yüksek olduğuna yönelik değerlendirmenin mevcut olduğu durumlarda, su yönetim hedefleri belirlenmiştir.
C. Kaynak temelli olarak turist/gece başına kullanılan su izlenir ve yönetilir.
D. Su tüketimini en aza indirecek ekipman ve uygulamalar kullanılır.
E. Su, çevresel akışları daha önce etkilemeyen ve gelecekte etkilemesi olası olmayan yasal ve sürdürülebilir bir kaynaktan BASKI'den şehir şebeke suyu olarak gelmektedir.

F. Su tüketimini azaltma hedefleri mevcuttur.

G. Personel ve misafirlere su kullanımını en aza indirme konusunda rehberlik edilir.

Uygulama:

İşletmemiz su riskini değerlendirmekte ve bunu belgelendirmektedir.

İşletmemiz kullandığı toplam suyu ölçtüktan sonra, misafir ve geceleme başına kullanılan su miktarını hesaplamaktadır. Bunu yapmak için, aylık olarak kullanılan su, misafir ve geceleme sayısına bölünür.

İşletmemiz kullandığı suyu sürdürülebilir kaynak BASKİ şebeke suyundan almakta olup sürdürülebilirliğin sağlanmış olduğu varsayılabilir. İşletmenin kullandığı suyun çevredeki canlılara, bölge halkının suya erişimine ve ekosisteme olumsuz etkisi bulunmamaktadır.

İşletmemiz kullandığı suyun kaynağına ve türüne göre tüketimini izlemekte ve yönetmektedir.

İşletme tüketilen suyu misafir/turist ve geceleme başına ölçer ve hazırladığı çizelgelerine işler.

Bunu yaparken tüm dolu odalarda tüketilen su ve üretilen atık su belli periyotlarla (aylık veya haftalık) ölçülerek misafir ve geceleme sayısına bölünür. Misafirlerin/turistlerin tükettikleri su miktarını azaltacak önlemler alınır ve bu önlemler uygulanır. Bahçe sulamasında su kullanımını azaltan damlama sulama metodu uygulanmaktadır. Daha az sulama gerektiren veya sulama gerektirmeyen bitkiler ve bahçe düzenlemeleri, gün ışığı sonrası uygulamalar, temizlikte su kullanımını azaltan sistemler, arızaların izlenmesi, fotoselli bataryalarının veya perlatör kullanımının artırılması gibi çalışmalar yapılması, hedefler koyulması ile peyderpey uygulamaya alınacaktır..

İlgili belgeler:

• Tü rüne göre su tüketiminin ve atık suyun izlendiği, kaydedildiği ve tarihlere göre hedeflerin bulunduğu çizelgeler

• Su tüketimini azaltmaya yönelik faaliyetler

• Misafirlere yönelik su tüketimini azaltıcı önlem ve tavsiyeler

• Personele su tüketiminin azaltılmasına yönelik verilecek eğitimler

D2. KİRLİLİĞİN AZALTILMASI

D2.1. SERA GAZI EMİSYONLARI

İşletme tarafından kontrol edilen tüm kaynaklardan önemli sera gazı emisyonları tanımlanır, mümkün olduğunda hesaplanır ve bunlardan kaçınmak veya en aza indirmek için prosedürler uygulanır. İşletmenin kalan emisyonlarının dengelenmesi teşvik edilir.

Göstergeler

A. Toplam doğrudan ve dolaylı sera gazı emisyonları izlenir ve yönetilir.

B. Turist/gece başına **karbon ayak izi** izlenir ve yönetilir.

C. İşletme tarafından kontrol edilen tüm kaynaklardan önemli yıllık emisyonları önlemek ve azaltmak için önlemler alınır.

D. Mümkün olan yerlerde karbon dengeleme mekanizmaları kullanılır.

Uygulama

İşletmemiz faaliyetleri dolayısıyla açığa çıkan sera gazı emisyonlarını ve emisyon kaynaklarını tanımlar. İşletmemiz doğrudan kontrolümüz altında olan (Kapsam 1 ve Kapsam 2) sera gazı emisyonlarını ve önemli ölçüde etki ettiği dolaylı (Kapsam 3) sera gazı emisyonlarını hesaplar, sera gazlarının atmosfere salımını önlemek veya en aza indirmek için önlemler alır. İşletmenin sera gazı emisyonunu azaltmaya yönelik orta ve uzun vadeli hedefleri koyar ve bu hedeflere ulaşmak için yol haritası belirler. İşletmemiz mümkünse, kalan emisyonları için, uluslararası kabul gören standartlarda karbon dengelemesi yapar.

İşletmeler Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik başta olmak üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ve diğer kurumlarca yapılan düzenlemeler kapsamına girmesi durumunda bu düzenlemelere ayrıca uyar.

İlgili belgeler:

• Kapsam 1 (Doğrudan emisyonlar; direkt yakılma sonucu oluşan emisyonlardır, kömür, doğalgaz, benzin kullanımı vb.) işletmemizde bulunmamaktadır. Kapsam 2'deki (dolaylı emisyonlar; elektrik

kullanımı vb.) sera gazı hesaplamaları

- Kapsam 3'teki (ürün/hizmet tedarikçiden kaynaklanan emisyonlar, taşımacılık, nakliyat vb.) önemli sera gazı kaynaklarının tanımlaması
- Doğrudan ve dolaylı sera gazlarının periyodik ölçümleri (Misafir veya oda başına hesap)
- Doğrudan ve dolaylı üretilen sera gazlarının azaltımına yönelik hedefler ve faaliyetler

Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı kapsamında **Karbon Ayak İzi Hesaplama Aracı** oluşturulmuştur. Konaklama tesisimiz yetkilendirilmiş kullanıcıları ile giriş yaparak karbon ayak izi hesaplama sürecini gerçekleştirecektir.

<https://surdurulebilirturizmsistemi.tga.gov.tr/tr-TR/carbon-home-page>

D2.2. TAŞIMACILIK

İşletme, nakliye gereksinimlerini azaltmaya çalışır ve müşteriler, çalışanlar, tedarikçiler ve kendi operasyonlarında daha temiz ve kaynak açısından daha verimli alternatiflerin kullanılmasını aktif olarak teşvik eder.

Göstergeler

- Müşterilere alternatif (iklim dostu) ulaşım seçenekleri hakkında, varışları, ayrılışları ve ziyaretleri sırasında bilgi sağlanır ve bu seçenekler müşterilere tanıtılır.
- Konuklar ve personel için alternatif ulaşım seçenekleri (örneğin bisiklet kiralama, araba paylaşımı, karşılama) sağlanır veya bu seçeneklere erişim kolaylaştırılır.
- Kısa ve daha sürdürülebilir ulaşım seçenekleriyle işletmeye erişilebilen pazarlar tercih edilir.
- Yerel/bölgesel tedarikçiler tercih edilir ve günlük operasyonlar ulaşım kullanımını en aza indirmeye çalışır.

Uygulama:

İşletmemiz, tesise gelişte, hedef pazarların seçiminde ve tedarik kanallarında taşımacılık gereksinimini en aza indirecek tercihler yaparak, misafirlere iklim dostu ulaşım seçenekleri sunarak veya bu seçeneklerle ilgili bilgi verir.

İşletme misafire yönelik taşımacılık gereksinimlerinin azaltılmasına yönelik faaliyetlerde bulunur.

İşletme tarafından misafirlere yönelik toplu ulaşım ve düşük karbon emisyonlu ulaşım seçeneklerinin internet sitesinde, resepsiyonda ve ayrılırken sunulması seyahat kaynaklı karbon emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Misafirlere özellikle yürüyüşle ulaşım mesafesindeki turistik yerlerin tanıtımının yapılması, bisiklet kullanımı ve doğa yürüyüşünün teşvik edilmesi de bu kritere uyum kapsamında işletmemizi destekleyebilecektir.

İşletmemiz, tedarik ettiği ürünlerin işletmeye ulaşımında da, benzer şekilde, en kısa mesafeyi tercih etmektedir. Bu çerçevede ürünleri yerel tedarikçilerden, en kısa mesafeden ve en az taşımacılık gerektirecek şekilde satın almayı tercih etmektedir.

İlgili belgeler:

- Misafir, personel ve tedarikçiler için fosil yakıtlı çalışan araç kullanımını azaltmaya yönelik önlem ve öneriler
- Tedarikte yerel üreticilerin tercih edilmesi ile toplu alımlarla lojistik verimliliğin artırılması

D2.3. ATIK SU

Atık sularımız Belediye kanalizasyon sistemine çevreye zarar vermeden kapalı devre verilmektedir.

Göstergeler

A. Atık su, varsa belediye veya kamu kurumları tarafından onaylanmış bir arıtma sistemine deşarj edilir.

B. Uygun belediye atık su arıtımı mevcut değilse, atık suyu arıtmak için (uluslararası atık su kalite gerekliliklerini karşılayan) ve yerel/bölge nüfusu ve çevre üzerinde olumsuz bir etki yaratmayan bir sistem mevcuttur.

İlgili belgeler:

- *Atıksu Bağlantı İzni (Kanalizasyona bağlı ise su faturası yeterlidir.)*

D2.4. KATI ATIK

Gıda atığı da dâhil olmak üzere atık ölçülür, atığı azaltma, azaltmanın mümkün olmadığı durumlarda yeniden kullanma veya geri dönüştürme mekanizmaları mevcuttur. Herhangi bir atık bertarafının yerel/bölgedeki nüfus veya çevre üzerinde olumsuz bir etkisi yoktur.

Göstergeler

- A. Misafir/gece başına bertaraf edilen katı atık miktarı izlenir ve yönetilir.
- B. Katı atık yönetim planı mevcuttur.
- C. Katı atık yönetim planı, gıda atıklarını azaltmak, ayırmak ve yeniden kullanmak veya geri dönüştürmek için eylemler içermektedir.
- D. Atık bertarafı devlet tarafından işletilen veya onaylanan bir tesise aittir ve tesisin çevre veya yerel/bölgedeki nüfus üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığına dair kanıtlar vardır.
- E. Bertaraf edilen katı atık türüne göre ölçülür ve yönlendirilmemiş katı atığı en aza indirmek için hedefler uygulanır.
- F. İsrafı en aza indirme konusunda müşteri ve personele rehberlik edilir.

Uygulama:

İşletmeler gıda atığı dâhil olmak üzere katı atıklarını ölçer. İşletmeler bertaraf ettikleri toplam atığı türüne göre izler ve raporlar. İşletmemiz toplam atıklarını ölçtüğten sonra, misafir ve geceleme başına bertaraf edilen atık miktarını hesaplar.. Bunu yapmak için, aylık olarak bertaraf edilen atık, misafir ve geceleme sayısına bölünür.

İşletmemiz katı atıkları ayrı şekilde toplamakta ve atık geri dönüşümünü sağlamaktadır.

Belediyemize ait atık geri dönüşüm sistemleri kullanılmakta olup atık geri dönüşüm süreci yerel yönetimin sorumluluğundadır. İşletmenin atık bertaraf yöntemlerinin çevredeki canlılara, bölge halkının suya erişimine ve ekosisteme olumsuz etkisi bulunmamaktadır. Örneğin atıklar yakılarak veya toprağa/suya atılarak bertaraf edilmemektedir.

Cinslerine göre ayrıştırılan atıklar, lisanslı firmalara ve belediyeye teslim edilmektedir.

İşletmemiz Atık Yönetimi Yönetmeliği, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik ve Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında gereklilikleri sağlamaktadır. İşletme tarafından Sıfır Atık Yönetmeliği, Atık Kontrol Yönetmeliği uyarınca atık planı oluşturulmuştur. Atık türlerine göre ayırım yapılarak "Sıfır Atık Yönetmeliği" ne uygun olarak atık kodlarında ayrıştırılmaktadır.

İlgili belgeler:

- *Var ise Atık Yönetim Planı*
- *Atık üretimini azaltmaya ve geri dönüşüme yönelik çabalar, bir önceki denetime kıyasla atık azaltım oranları*
- *Misafirlere yönelik atık üretimini azaltıcı önlem ve tavsiyeler*
- *Atıkların teslim edildiğine dair evrak (tehlikeli atık, pil, atık yağ, kâğıt, cam plastik vb.), (var ise Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden atık gönderim UATF'leri (Ulusal Atık Taşıma Fişi)*
- *Sıfır Atık Belgesi*

D2.5. ZARARLI MADDELER

Pestisitler, boyalar ve temizlik malzemeleri de dâhil olmak üzere zararlı maddelerin kullanımı en

aza indirilir, mümkünse zararsız ürünler veya işlemlerle ikame edilir. Kimyasalların tüm depolanması, kullanımı, taşınması ve atılması gerektiği gibi yönetilir.

Göstergeler

- A. Zararlı maddelerin bir envanteri çıkarılmış ve malzeme güvenliği veri sayfaları (MSDS) tutulmuştur.
- B. Daha çevre dostu alternatifler sağlamak için harekete geçilmiştir.
- C. Kimyasallar, özellikle büyük miktarlarda olanlar, uygun standartlara göre depolanır ve işlenir.
- D. Ziyaretçiler, çevreye zararlı kabul edilebilecek maddelerin (toksik güneş kremleri ve haşere ilaçları gibi) kişisel kullanımı hakkında bilgilendirilir.

Uygulama:

İşletmemiz pestisit ve herbisitler, tarım ilaçları, dezenfektanlar kullanmamaktadır.

D2.6. KİRLİLİĞİN EN AZA İNDİRİLMESİ

İşletme, gürültü, ışık, yüzey akışı, erozyon, ozon tabakasını incelten maddeler ile hava, su ve toprak kirleticilerden kaynaklanan kirliliği en aza indirmek için uygulamalara sahiptir ve bunları uygular.

Göstergeler

- A. Kriter kapsamında yer alan potansiyel kirlilik kaynakları gözden geçirilmiş ve tanımlanmıştır.
- B. Kriter kapsamında yer alan potansiyel kirlilik kaynakları izlenmektedir.
- C. Kriter kapsamındaki kaynaklardan kaynaklanan kirliliği en aza indirmek ve mümkün olduğunda ortadan kaldırmak için önlemler alınır.

Uygulama:

İşletmemizde gürültü ve ışık kirliliği sorunları bulunmamaktadır. Suyu, havayı, toprağı kirleten durumlar yoktur.

İşletmemiz, kriterde sayılan kaynaklardan gelebilecek kirliliğin olması durumunda en aza indirilmesine yönelik tüm tedbirleri alacaktır. Kriter kapsamında gürültü, ışık, su, hava, toprak kirliliği ve akış kaynaklı kirlilik sayılmaktadır. İşletmemiz gürültü kirliliğine yol açabilecek araç ve aletlerin kullanımından kaçınmakta veya bunları izole etmekte, müzik yayınlarında insan ve çevre sağlığına uygun seviyeleri korumaktadır.

İlgili belgeler:

- *Mevcut ve potansiyel kirlilik kaynaklarının listesi*
- *Gürültü kaynaklarının bulunduğu alanlarda insan sağlığını korumaya yönelik önlemlerin alınması (örneğin, ses düzeyi kontrolü, ses yalıtımı, ses emici malzemelerin kullanımı vb.)*
- *Işıklı ve sesli gösterilerin çevreye zarar vermeyecek düzeyde olması*
- *Kirliliği azaltmaya yönelik tedbirler ve bunların uygulanması*

D3. BİYOÇEŞİTLİLİĞİN, EKOSİSTEMLERİN VE PEYZAJIN KORUNMASI

D3.1. BİYOÇEŞİTLİLİĞİN KORUNMASI

İşletme, kendi mülkünün uygun yönetimi yoluyla biyolojik çeşitliliğin korunmasına destek olur ve katkıda bulunur. Doğal korunan alanlara ve biyolojik çeşitlilik değeri yüksek alanlara özellikle dikkat edilir. Doğal ekosistemlerdeki herhangi bir rahatsızlık en aza indirgenir, verilen zararlar rehabilite edilir ve koruma yönetimine telafi edici katkılar sunulur.

Göstergeler

- A. İşletme, doğal korunan alanlar ve biyolojik çeşitlilik değeri yüksek alanlar hakkında farkındalık göstermektedir.
- B. İşletme, yerel/bölgesel alanda biyolojik çeşitliliğin korunması için parasal destek sağlar ve sağladığı destekleri kaydeder.
- C. İşletme, yerel/bölgesel alanda biyolojik çeşitliliğin korunması için aynî veya diğer destekleri sağlar ve bunları kaydeder.
- D. İşletme mülkiyetindeki varlıklar, biyolojik çeşitliliğin korunmasını desteklemek için aktif olarak yönetilmektedir.
- E. İşletme, vahşi yaşamı ve yaşam alanlarını rahatsız etme potansiyeli olan faaliyetlerin farkındadır ve bunları hafifletir.
- F. Herhangi bir rahatsızlığın olduğu yerlerde tazminat ödenir.
- G. Ziyaretçileri biyolojik çeşitliliğin korunmasını desteklemeye teşvik etmek için eylem planı vardır.
- H. İşletme, yerel koruma STK'ları ile uyumlu çalışmaktadır.

Uygulama:

İşletme çevresindeki, içinde bulunduğu destinasyondaki, ülke sınırları içindeki ve özellikle de varsa, kendi mülkündeki biyoçeşitliliğin farkında olup, tesise gelen misafirleri biyolojik çeşitliliğin korunmasını desteklemeye teşvik etmektedir. İşletme, destinasyondaki veya ülkedeki vahşi yaşama olumsuz etki etmemektedir. İşletmemiz meskun yerde yer alan bir şehir oteli olup, bu konuda sorunlar bulunmamaktadır.

İlgili belgeler:

- *Bahçesi var ise bitki envanter listesi*
- *Çevre STK'larına, biyoçeşitlilik koruma çabalarına ve projelere maddi/aynî yardım ve buna yönelik kanıtlar (makbuz, vb.)*
- *İşletmenin, eğer imkânı var ise, kendi tesislerinde veya civarında biyoçeşitlilik koruma çabalarına dair kanıtlar*
- *Personele çevre ve biyoçeşitliliğe, endemik türlere ve doğal yaşama yönelik verilen eğitimler*

D3.3. DOĞAL ALANLARA ZİYARETLER

İşletme, olumsuz etkileri en aza indirmek ve ziyaretçi memnuniyetini en üst düzeye çıkarmak için doğal alanlara ziyaretlerin yönetimi ve tanıtımı için uygun yönergeleri izler.

Göstergeler

- A. İşletme, doğal bölgelere turist ziyaretleri için mevcut yönergelerin farkındadır ve bunlara uymaktadır.
- B. Ziyaretler yapılırken ve misafirler bilgilendirilirken yönergeler kullanılır.
- C. İşletme, belirli alanlara yapılan ziyaretlerle ilgili sorunları tespit etmek/ tanımlamak için yerel/bölge koruma kurumlarıyla iş birliği yapar.

Uygulama:

İşletme çevresindeki doğal alanlara (sahiller, milli parklar, ormanlar, göller, sulak alanlar, peribacaları gibi jeolojik oluşumlar, vb.) ziyaretler sırasında misafirlerin dikkat etmeleri gereken hususları belirlemeli ve misafirleri yönlendirmelidir.

İşletme, misafirlere yönelik olarak, doğal alan ziyaretleri ile ilgili info kanallarında, internet sitesinde veya sosyal medyada bilgilendirmeler yapmalıdır. Bilgilendirmeler hazırlanırken yerel koruma kurulları, varsa alan başkanlıkları ve DYÖ'ler ve ilgili STK'larla iş birliği yapılmalıdır. Misafirlerin ve personelin korunan alanlar içinde hangi davranışlarda ve faaliyetlerde

bulunabileceği, hangi davranış ve faaliyetlerden ise kaçınmaları gerektiği ifade edilmeli ve bilgilendirme sürecine dâhil edilmelidir.

İlgili belgeler:

- *Doğal alanların tanıtılması ve misafirlere korunan alanlarla ilgili verilen bilgi ve yönergeler (örneğin; konaklama tesisinin içinde veya web sayfasında tanıtım gibi)*

D3.4. YABAN HAYATI ETKİLEŞİMLERİ

Serbest dolaşımdaki yaban hayatı ile etkileşimler, kümülatif etkiler de dikkate alınarak, bahsi geçen hayvanlar ve vahşi yaşamdaki nüfusun canlılığı ve davranışı üzerindeki olumsuz etkileri önlemek üzere yayılcı olmayan ve sorumlu bir yönetim anlayışı çerçevesinde sürdürülmektedir.

Göstergeler

- A. İşletme, vahşi yaşamın izlenmesi de dâhil olmak üzere yaban hayatı etkileşimlerine ilişkin mevcut yerel/bölgesel, ulusal ve uluslararası düzenlemelerin ve yönergelerin farkındadır ve bunlara uyar.
- B. İşletme, yaban hayatı uzmanlarının tavsiyelerine dayanarak, gerektiği şekilde yaban hayatı gözlemlene de dâhil olmak üzere yaban hayatı etkileşimleri için yerel/bölgesel yasal düzenlemelerin geliştirilmesi ve uygulanması ile uyumlu şekilde faaliyet gösterir.
- C. Uluslararası kabul görmüş standartlar tarafından özellikle onaylanmadığı veya standartların mevcut olmadığı durumlarda, bağımsız yaban hayatı uzman tavsiyesi tarafından yönlendirilen doğrudan etkileşimlere, özellikle de beslemeye izin verilmemektedir.
- D. Yaban hayatındaki rahatsızlığı en aza indirmek için önlemler alınır.
- E. Yaban hayatı refahı üzerindeki etkiler düzenli olarak izlenmekte ve ele alınmaktadır.

Ne yapılmalı?

İşletme konumu itibarıyla yaban hayatı ile temasta ise; serbest dolaşımdaki yaban hayatı ile etkileşiminin farkında olmalı, varsa yaban hayatı üzerine etkilerini izlemeli, etkileri en aza indirecek tedbirleri almalıdır. Yaban hayatı ile ilgili ulusal, uluslararası ve bölgesel düzenlemeleri bilmeli ve misafirlere ile personeli bu kapsamda doğru şekilde yönlendirmelidir.

İşletmemiz meskun malde bir şehir oteli olup doğal alanlardan uzak işletme niteliğindedir, ama vahşi yaşam üzerindeki olabilecek tüm olumsuz etkileri değerlendirerek bu değerlendirmeye uygun faaliyette bulunacaktır.. Şehirlerde serbest dolaşımda bulunabilecek kuşlar başta olmak üzere tüm canlı türleri ile ilgili olumsuz olabilecek etkilerden kaçınılacaktır.

İşletmemiz, yaban hayatı refahı üzerindeki etkileri düzenli olarak izleyecek ve takip edecektir.

İlgili belgeler:

- *İşletme çevresindeki vahşi yaşamın tanıtımı (Var ise web sayfasında tanıtımı yapılabilir.)*
- *Vahşi yaşamla etkileşime yönelik misafirlere verilen bilgi ve yönergeler (Var ise vahşi yaşamın web sitesinde tanıtımı yapılabilir)*
- *Bölgedeki var ise vahşi yaşamın ve türlerin bir listesi*

